

Što bih ja kad može AI?/ Što ću ja kad ima AI?

Šta nam donosi AI u obrazovanju? Pokušajmo je iskoristiti na najbolji način.

Termin AI (artificial intelligence) pojavio se sredinom 20 vijeka u Americi, kada je grupa znanstvenika kreirala istraživački program da saznaju kako dizajnirati mašinu da može:

1.koristiti jezik kao mi

2.obrazložiti i riješiti kompleksne probleme sa kojima se samo čovjek mogao suočiti

3.vremenom se sama poboljšavati.

Danas se AI u širem smislu odnosi na bilo koju tehnologiju ili sistem koji može razmišljati i/ili se prilagođavati, ponekad samostalno, kako bi postigao određene ciljeve.

Da bih i sama bolje razumjela i mogla što bolje koristiti, pronašla sam kurseve koji se odnose na ovu temu, tačnije „AI in Education“ (King’s College London) i „AI for Educators“ (Alison.com) i uspješno ih završila. Tako sam saznala da ChatGPT, iako najpopularniji, nije jedini koji može pomoći nastavnicima u školi.

Savjeti za upotrebu AI:

- Shvati prije nego što pitaš
- Razloži zadatak (razloži a manje komponente)
- Postavite sadržaj i granice radi preciznosti
- Budite kreativni sa ograničenjima

Za koje probleme u obrazovanju je AI rješenje?

1. Pomoć u personalizaciji učenja
2. Smanjenje administrativnog tereta
3. Prevazilaženje ograničenog pristupa resursima
4. Podrška učenicima s različitim potrebama

Šta mi je AI pomogla da uradim bolje ili brže?

Često smo u obavezama i ne možemo se posvetiti svakog dana da naši časovi izgledaju kao ugledni/ogledni iako bismo to ponekad i željeli. Posvetimo se i pripremamo nastavne listiće za jedan ili dva predmeta, ali nam je potrebno ideja i za sve ostale predmete. U tom slučaju AI može da nam bude od koristi ako je pravilo koristimo. Navela sam samo neke od primjera, gdje mi je AI olaksala i ubrzala posao.

I razred

Primjer za ChatGPT: Možeš li mi osmisлити jednostavne, a zanimljive aktivnosti za učenike prvog razreda koji su tek krenuli u školu na temu Socijalizacija djeteta u novu sredinu, pri tome učenici ne znaju slova, pa trebaju biti usmene aktivnosti?

TEMA: SOCIJALIZACIJA DJETETA U NOVU SREDINU

AKTIVNOSTI:

Ø Prijateljska slagalica”

- Svakom djetetu daj komad papira (dio slagalice).
- Zadatak: Nacrtaj nešto što voliš.
- Kada svi završe, spoje dijelove na tabli u „Slagalicu prijateljstva”.

Ø „Detektiv za prijatelje”

- Djeca izvuku papirić sa imenom drugog učenika (tajno).
- Tokom dana posmatraju svog „prijatelja” i na kraju dana kažu jednu lijepu stvar koju su primijetili.

Ø „Topla stolica”

- Jedno dijete sjedne na „toplu stolicu”, a ostali kažu po jednu lijepu rečenicu o njemu („Ti si dobar drug”, „Lijepo crtaš”).

IGRE ZA DVORIŠTE

(a) 1. „Lov na prijatelje”

Cilj: Brzo upoznavanje i kretanje.

Kako igrati:

- Učitelj kaže: „Nađi nekoga ko ima istu omiljenu boju kao ti!”
- Djeca trče i traže „prijatelje” po zadatom kriteriju (boja, omiljeno voće, omiljena igra).
- Možeš ponavljati s novim zadacima.

(b) 2. „Prijateljski voz”

Cilj: Saradnja i timski rad.

Kako igrati:

- Djeca stoje jedno iza drugog, držeći ramena, i prave „voz”.

- Učitelj daje zadatke: „Voz ide naprijed, skreće desno, ide nazad...”
- Povremeno djeca mijenjaju mjesta da svi budu na čelu voza.

(c) 3. „Preskoči rijeku”

Cilj: Timska pomoć i komunikacija.

Kako igrati:

- Na travi označi „rijeku” (široku 1–2 metra) kanapom ili kredom.
- Djeca stoje s jedne strane i moraju preći „rijeku” skačući u paru (držeći se za ruke).
- Ako neko „padne u rijeku”, par vraća se na početak i pokušava ponovo.

(d) 4. „Trči do prijatelja”

Cilj: Brzina, ali i prepoznavanje drugara.

Kako igrati:

- Djeca stoje u krugu, jedno dijete stoji u sredini.
- Učitelj kaže: „Nađi nekoga ko voli sladoled!”
- Dijete u sredini trči do tog učenika, stane pored njega i pita: „Je li tačno?” Ako jeste, učenik iz kruga dolazi u sredinu.

Pored ovoga ponude mnogo više aktivnosti, od kojih možete izabrati koje želite.

I razred

Primjer za Claude: Možeš li mi osmisliti zanimljiv matematički kviz za učenike prvog razreda na temu Brojevi do 10? Kviz mi treba na Bosanskom (latinica) i Srpskom jeziku (ćirilica, ijekavica).

<https://claude.ai/public/artifacts/f16922bb-5c58-475f-b073-79fe43ba8d6e>

Ovaj link se može snimiti na qr code i učenicima podijeliti da zalijepe u svesku i urade za zadaću, koristeći telefone.

Primjer za Copilot: Pomoć učenicima sa oštećenjem vida: Pomozi mi napisati pristupačan opis Mona Lize za slabovidne ili slijepe učenike, koji imaju 11 godina. Neka bude fokus prvo na najvažnije elemente.

Možemo dodavati opis zadatka: Možeš li dodati još senzornih detalja? Napravi jednostavnije, za mlađe učenike. Možeš li dodati jasno poređenje sa nečim što je učenicima već poznato?

Sa svakim novim opisom zadatka, vidjet ćemo kako se prilagođava i postaje jednostavno i prilagodljivo za mnogo mlađe učenike.

Gdje me je AI pogrešno usmjerila (halucinacije)?

Jedino gdje sam uočila pogrešku bile su greške u padežima kada sam pravila flesh kartice sa problemskim zadacima iz matematike. Potrebno je sve zadatke detaljno pročitati i provjeriti prije dijeljenja ili štampanja.

Koje alate koristim i zašto baš te?

Navela sam alate koji se koriste za pojedine zadatke u zavisnosti od potrebe. U toku online kurseva imali smo zadatak da koristimo date AI alate i da im postavljamo određene zadatke i pri tome pratimo odgovore. Mnogo mi se dopalo prilagođavaje određenog sadržaja učenicima štećenog vida (text-to-audio).

Chatbotovi (postavljanje pitanja-odgovori-razgovor): Chat GPT, Claude, Copilot, Gemini, Perplexity, Deep seek (prilagođen AI asistent, dizajniran za obavljanje specifičnih zadataka ili zadovoljavanje određenih domena)

Multimodalni AI alati (slike, video, audio):

Text-to-image: Adobe Firefly, Midjourney, Stable Diffusion (generiranje novih fotorealističnih slika, zamjena određenih elemenata na postojećoj slici...)

Text-to-audio: Speechify, Suno, Elevenlabs (može kreirati audio klipove čitanja teksta kojeg želiš, može čitati tvojim glasom, AI glasom ili glasom poznate osobe)

Text-to-video: Sora, Synthesia, HeyGen (može kreirati video klipove i animacije direktno iz tekstualnog opisa)

Text-to-presentation: Gamma

NotebookLM (organizovanje podataka iz više izvora, istaknute ključne ideje u radovima, kreira vodiče za učenje...)

Kako razgovaram sa učenicima o AI?

Uglavnom sa učenicima razgovaram o AI kada su dovoljno zreli za to i kada mogu da koriste. Objasnim na koji način da koriste pravilno, kako da postavljaju pitanja, kako da naprave profil na određenoj platformi za prilagođeno učenje.

Važno je da AI koriste kao pomoćnika/asistenta, a ne kao autora njihovog rada.

Trebaju znati da postoje „halucinacije“ odnosno greške u odgovorima ili zadacima, pa zato uvijek trebaju biti oprezni i tražiti da navedu izvore za određene informacije koje koriste.

Obavezno je navesti da svoj rad nikada ne treba postaviti u neki od AI alata i tražiti da provjere da li je sve dobro napisano, jer to više neće biti autorski rad, nego će preuzeti AI u svojoj bazi podataka.

AI može pomoći u davanju ideja, ali je potrebno koristiti svoju kreativnost ili improvizovati.

Personalizovano učenje i prilagodljivi sistemi: DreamBox, Knewton, Carnegie, Learning's MATHia, Quizlet, Duolingo, Rosetta Stone, Elsa, ChatGPT (mobilna verzija).

Tržište prilagođenog učenja:

1. SC Training (personalizovano učenje)
2. 360Learning (zajedničko učenje)
3. Knewton Alta (prilagođeno učenje matematike, znanosti i ekonomije)

Šta bih voljela naučiti od drugih?

Od drugih bih voljela čuti iskustva u korištenju AI u nastavi, šta im predstavlja problem, šta ih je oduševilo. Najbolje učimo kroz vlastita i iskustva drugih ljudi.

Tags

Digitalna kompetencija

Collections

Inspiriraj druge

Autorski tekstovi

AI u nastavi